

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور

۸. رسانه‌ها

کد موضوعی: ۲۷۰

شماره مسلسل: ۱۰۶۸۲

اسفندماه ۱۳۸۹

دفتر: مطالعات فرهنگی

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۲	مقدمه
۳	بخش اول - بررسی بودجه حوزه رسانه به تفکیک دستگاه‌های اجرایی
۹	بخش دوم - بررسی برنامه‌های حوزه رسانه و ارتباطات جمعی
۱۶	پیشنهادها
۱۷	منابع و مآخذ

درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور ۸. رسانه‌ها

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اولین بودجه از دومین برنامه پنج‌ساله معطوف به چشم‌انداز است که نوشتار حاضر در دو بخش دستگاه‌ها و برنامه‌ها، اعتبارات رسانه‌ای آن را بررسی کرده است. در این لایحه برخلاف قوانین بودجه سال‌های قبل، اعتبارات هزینه‌ای سازمان صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران (ایرنا) از جدول شماره ۷ که بودجه عمومی دستگاه‌ها در آن مندرج است، حذف شده و فقط مبلغ ۱,۰۱۹,۷۲۱ میلیون ریال برای اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای صداوسیما و مبلغ ۳۵,۰۶۹ میلیون ریال برای اعتبارات تملک دارایی‌های خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی شده است. در جدول شماره ۹ ردیف‌های متفرقه در جزء ۲۵ ردیف ۵۲۰۰۰۰ برای این دو دستگاه در کنار قانون پرورش فکری کودکان و سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان مبلغ ۶,۷۰۶,۷۸۰ میلیون ریال بابت کمک‌زبان درج شده که موجب ابهام شده و فاقد توجیه قانونی است زیرا مشخص نیست چه مقدار از این عدد مختص صداوسیماست. لذا میزان رشد اعتبارات سازمان به‌طور دقیق قابل برآورد نیست. همچنین در فصل فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری نیز اعتبار هزینه‌ای این دو دستگاه صفر برآورد شده که موجب برداشت ناصواب در تحلیل اعتبارات ردیف ۳۰۲۰۰۰ خواهد شد.

مجموع اعتبارات برنامه‌های حوزه رسانه جمعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ به استثنای صداوسیما و ایرنا به میزان ۱۴/۳۵ درصد نسبت به برنامه‌های مشابه رسانه جمعی در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ رشد داشته که در این میان برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال با ۱۱۱ درصد بیشترین میزان رشد را دارد و سازمان تبلیغات اسلامی به‌عنوان دریافت‌کننده از اعتبارات این برنامه به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزوده شده است.

در جدول شماره ۹ ردیف‌های متفرقه جزء «۳۳» ردیف ۵۵۰۰۰۰ با عنوان تجهیز مراکز سازمان صداوسیما به‌منظور سیگنال‌رسانی زمینی مبلغی معادل ۲۵۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده که در سرجمع اعتبارات صداوسیما محاسبه نشده و موجب افزایش اعتبارات عمرانی صداوسیما خواهد شد. این اعتبار در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ با عنوان ارتباطات فیبر نوری معادل ۲۱۶ میلیارد ریال برآورد شده بود.

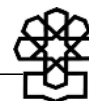

برنامه «کمک به امور تبلیغی و اطلاع‌رسانی» در جزء «۷۷» ردیف ۵۵۰۰۰۰ مبلغ ۶۰ میلیارد ریال پیش‌بینی شده که دستگاه مجری این فعالیت مشخص نیست و در سرجمع اعتبارات برنامه «هدایت تبلیغات و اطلاع‌رسانی» پیش‌بینی نشده است.

مقدمه

این گزارش به بررسی وضعیت اعتبارات رسانه‌های جمعی به تفکیک دستگاه‌های اجرایی حوزه رسانه (بخش اول) و برنامه‌های این حوزه (بخش دوم) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ می‌پردازد. در بخش دستگاه‌های رسانه‌ای که از اعتبارات عمومی استفاده می‌کنند به ترتیب اعتبارات جاری، عمرانی و مجموع اعتبارات سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران، شورای نظارت بر صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی در مقایسه با قانون سال ۱۳۸۹ و رشد اعتبارات لایحه نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ بررسی شده است. در بخش بررسی برنامه‌های حوزه رسانه به تفکیک برنامه‌هایی که به صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران اختصاص یافته و برنامه‌هایی که سایر دستگاه‌های اجرایی اعتبارات آن را دریافت می‌کنند در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ آمده است.

از آنجا که مطابق ماده (۱) قانون محاسبات عمومی کشور، بودجه برنامه مالی دولت برای یک سال مالی است که حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی برای نیل به سیاست‌ها و هدف‌های قانونی می‌باشد، لذا در گزارش حاضر سعی شده است تا در تحلیل برنامه‌ها و اعتبارات آن و نیز تحلیل اعتبارات دستگاه‌ها به سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلی برنامه پنجم، قانون برنامه پنجم و نیز مجموعه قوانین مالی و محاسباتی و قوانین اداره دستگاه‌ها توجه شود.

بخش اول - بررسی بودجه حوزه رسانه به تفکیک دستگاه‌های اجرایی

۱. سازمان صداوسیما

در این بخش سعی می‌شود تصویری کلی از اعتبارات سازمان صداوسیما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ و نسبت آن با بودجه سال ۱۳۸۹ و نیز تحلیل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و جاری به شرح جداول ذیل ارائه شود.

۱-۱. صداوسیما در بودجه عمومی

جدول ۱. تصویر کلی اعتبارات سازمان صداوسیما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

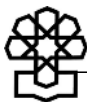
در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	سال	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
۲۸۳۵۰۰	قانون سال ۱۳۸۹	۵۳۹۰	۱۰۴۷	۶۴۳۷
۲۸۳۵۰۰	لایحه سال ۱۳۹۰	-	۱۰۲۰	۱۰۲۰

تصویر کلی فوق براساس ارقام درج شده در جدول شماره ۷ ماده واحده ترسیم شده است، ازسوی دیگر در جدول شماره ۹ ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ (برآورد اعتبارات ردیف‌های متفرقه) ذیل ردیف ۵۲۰۰۰۰ در سه بند «۲۳»، «۲۴» و «۲۵» تحت عنوان کمک‌زبان به شرکت‌های دولتی مبالغی در ستون هزینه‌ها پیش‌بینی شده است که کمک زیان به صداوسیما در سرجمع بند «۲۵» در کنار «شرکت سهامی کانون پرورش کودکان و نوجوانان»، «سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی» و «سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان» مبلغی معادل ۶,۷۰۶,۷۸۰ میلیون ریال درج شده است. در این خصوص نکات ذیل حائز اهمیت است:

- در صورتی‌که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ سازمان صداوسیما شرکت دولتی سودده درج شده، پرداخت کمک‌زبان به آن طبق بند «۲۵» طبقه‌بندی به شماره ۵۲۰۰۰۰ محل تعارض است.
- اینکه چه میزان از مبلغ درج شده از سرجمع بند «۲۵» شماره طبقه‌بندی ۵۲۰۰۰۰ به‌عنوان اعتبارات سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران خواهد بود ابهام دارد و خلاف اصول بودجه‌نویسی است. مضافاً اینکه اعتبارات مندرج در جدول شماره ۹، توسط معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی توزیع و پس از ابلاغ اعتبار و مبادله موافقتنامه هزینه خواهد شد،^۱ و درواقع نقش تصویبی مجلس شورای اسلامی مخدوش خواهد شد.

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰، ماده واحده، توضیحات انتهای جدول شماره ۹، ص ۱۲۵.

۳. ردیف‌های متفرقه مندرج در جدول شماره ۹ مربوط به امور موقت بوده و هنگام تخصیص و جذب اعتبارات عموماً با مشکل مواجه می‌شوند درحالی که فعالیت‌های صداوسیما به استناد قانون جزء امور حاکمیتی بوده و مطابق رویه سال‌های قبل اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این دستگاه در جدول شماره ۷ در ردیف ۲۸۳۵۰۰ درج می‌شده است.

۴. مطابق پیش‌بینی سازمان، در صورت افزایش ۱۲/۵۶ درصدی اعتبارات جاری صداوسیما مبلغی معادل ۶,۰۶۷ میلیارد ریال از سرجمع مندرج در اعتبارات بند مزبور متعلق به صداوسیما خواهد بود که رقم واقعی اعتبارات جاری سازمان است.

۲-۱. صداوسیما در بودجه شرکت‌های دولتی

برخلاف قانون بودجه سال ۱۳۸۹ که صداوسیما جزء شرکت‌های دولتی زیان‌ده بود مطابق بودجه شرکت‌های دولتی در پیوست ۳ لایحه بودجه سال ۱۳۹۰، صداوسیما شرکت دولتی سودده محسوب شده است، لذا منابع عمومی دولتی برای تأمین زیان آن پیش‌بینی نشده است و درآمد، هزینه و منابع عمومی دولتی آن به نحو زیر است:

جدول ۲. صداوسیما شرکت دولتی سودده

(ارقام به میلیارد ریال)

منابع عمومی دولت		هزینه	درآمد	سال	ردیف
برای عمرانی	برای کمک‌زیان				
۱۰۴۷	۵۳۹۰	۹۸۲۰	۴۴۳۰	قانون سال ۱۳۸۹	۲۸۳۵۰۰
۱۰۲۰	-	۱۱۲۰۷	۱۱۲۰۷	لایحه سال ۱۳۹۰	۲۸۳۵۰۰

درخصوص اعتبارات سازمان صداوسیما به‌عنوان شرکت دولتی اقدامی که در لایحه سال ۱۳۹۰ صورت گرفته به این صورت است که کمک‌زیانی که دولت از محل منابع عمومی به این سازمان پرداخت خواهد کرد. با درآمدهای آن جمع زده شده و مبلغ کمک‌زیان نامشخص شده است. با ملاحظه وضعیت پیش‌بینی شده در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مورد سازمان صداوسیما پیشنهادهای زیر قابل ارائه است:

- مبلغی معادل ۶,۰۶۷ میلیارد ریال از سرجمع بند «۲۵» ردیف ۵۲۰۰۰۰ کسر و به‌صورت بند «۲۶» جداگانه به‌عنوان کمک به سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران درج گردد. این پیشنهاد از این جهت قابل قبول است که چارچوب لایحه بودجه پیشنهادی دولت را چندان تغییر نخواهد داد.

- پیشنهاد می‌شود طبق رویه سنوات قبل اعتبارات جاری صداوسیما در بودجه عمومی سازمان در جدول شماره ۷ ردیف ۲۸۳۵۰۰ جزء اعتبارات هزینه‌ای درج شود.

- از آنجا که مطابق ماده (۲) قانون مدیریت خدمات کشوری کلیه سازمان‌هایی که در قانون اساسی نام برده شده است در حکم مؤسسه دولتی شناخته می‌شود، لذا سازمان صداوسیما در حکم مؤسسه دولتی بوده و باید در لوایح بودجه سنواتی نیز از قالب شرکتی (خواه سودده یا زیان‌ده) خارج شده و تجدیدنظر اساسی در تنظیم بودجه این دستگاه صورت گیرد (پیشنهاد مطلوب) و بودجه آن مانند سایر دستگاه‌های دولتی در جدول شماره ۷ لایحه بودجه درج گردد.

۳-۱. اعتبارات عمرانی سازمان صداوسیما

جدول ۳. خلاصه اعتبار طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای سازمان صداوسیما

در لایحه سال ۱۳۹۰ و مقایسه با قانون سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	عنوان برنامه طرح‌های عمرانی	قانون	لایحه
۳۰۲۳۰۰۰۰	برنامه تأمین مراکز تولید و پخش رسانه‌های دیداری و شنیداری	۱۳۸۹	۱۳۹۰
۱۰۵۱۷۰۱۵	گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در سازمان صداوسیما	۱۹	۲۱
بند «۳۳» ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰	تجهیز مراکز سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران به منظور سیگنال‌رسانی زمینی	-	۲۵۰
بند «۳۷» ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰	ارتباطات فیبر نوری سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران	۲۱۶	-
	جمع کل	۱۲۶۳	۱۲۶۹

در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ در بند «۳۷» ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ تحت عنوان «ارتباطات فیبر نوری سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران» مبلغ ۲۱۶ میلیارد ریال به صورت موقت جزء اعتبارات عمرانی صداوسیما پیش‌بینی شده بود که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ حذف شده و مبلغ ۲۵۰ میلیارد ریال با عنوان «تجهیز مراکز سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران به منظور سیگنال‌رسانی زمینی» در بند «۳۳» همان ردیف جزء بودجه عمرانی صداوسیما پیش‌بینی شده است.

سرجمع اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای صداوسیما عبارت است از ۱۰,۱۰۹,۷۲۱ میلیون ریال ردیف ۲۸۳۵۰۰ به اضافه‌ای مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ میلیون ریال که از ردیف متفرقه ۵۵۰۰۰۰ دریافت می‌کند.

در مجموع رقم واقعی اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان در لایحه سال ۱۳۹۰ معادل ۱,۲۶۹ میلیارد ریال پیش‌بینی شده که نسبت به قانون سال ۱۳۸۹، ۰/۵ درصد رشد خواهد داشت.

جدول ۴. اعتبارات برخی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی (مندرج در برنامه ۳۰۲۳۰۰۰۰ سازمان صداوسیما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰) برنامه تأمین مراکز تولید و پخش رسانه‌های دیداری و شنیداری

(ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه طرح‌های عمرانی	واحد	مقدار	سال شروع	سال خاتمه	برآورد ۱۳۸۹	جمع کل اعتبار طرح
۱	۳۰۲۳۰۰۰۱	جایگزینی و پیشرفته‌سازی تجهیزات فنی	پروژه	۵	۱۳۶۳	۱۳۹۴	۸۵	۱۲۸۷
۲	۳۰۲۳۰۰۰۲	ایجاد و توسعه مراکز تولید و پخش در سراسر کشور	مرکز	۱۰۰	۱۳۵۳	۱۳۹۴	۲۴۰	۳۰۰۰
۳	۳۰۲۳۰۰۰۳	بهبود و تکمیل پوشش شبکه‌های تلویزیونی و اف.ام.رادیویی موجود	ایستگاه	۲۴۱۰	۱۳۷۴	۱۳۹۴	۲۲۰	۶۵۲۰
۴	۳۰۲۳۰۰۰۴	ایجاد و افزایش پوشش شبکه‌های تلویزیونی در نقاط فاقد پوشش	ایستگاه	۱۷۰۰	۱۳۷۴	۱۳۹۲	۱۵۰	۱۵۰۰
۵	۳۰۲۳۰۰۰۵	افزایش و تکمیل پوشش شبکه‌های رادیویی ای.ام. سراسری و استانی	ایستگاه	۳۵۱	۱۳۷۴	۱۳۹۴	۵۵	۱۰۰۰
۶	۳۰۲۳۰۰۰۶	تعمیرات اساسی در ساختمان‌های تهران و مراکز مستقل	مرکز	۱	۱۳۶۸		۳۰	۳۲۰
۷	۳۰۲۳۰۰۱۱	تبدیل فناوری موجود به فناوری پیشرفته (آنالوگ به دیجیتال)	مورد	۱	۱۳۸۱	۱۳۹۴	۱۲۷	۳۵۰۰
۸	۳۰۲۳۰۰۱۲	احداث مراکز تولید و پخش استان‌های خراسان شمالی و جنوبی	مرکز	۲	۱۳۸۴	۱۳۹۰	۵۷	۲۰۰
۹	۳۰۲۳۰۰۱۸	احداث ساختمان معاونت سیاسی صداوسیما	مترمربع	۹۰۰۰	۱۳۸۷	۱۳۹۲	۳۲	۶۹
جمع کل							۹۹۷	-

در خصوص اعتبارات طرح‌های هزینه‌های عمومی سازمان صداوسیما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ صفر منظور شده است. در حالی که طبق رویه تنظیم بودجه در سال‌های گذشته این اعتبارات در ردیف‌های زیر پیش‌بینی می‌شد: برنامه پژوهش‌های کاربردی (۳۰۲۰۹)، برنامه پخش سیما (۲۲۵)، برنامه پخش صدا (۳۰۲۲۶)، برنامه تأمین برنامه‌های خارجی و داخلی (۳۰۲۲۸)، برنامه توسعه همکاری‌ها و مبادلات فرهنگی بین‌المللی (۳۰۲۴۰)، برنامه تولید سیما (۳۰۲۴۲)، برنامه تولید صدا (۳۰۲۴۳)، برنامه پرداخت دیون و بازخرید کارکنان (۳۰۲۷۵)، برنامه بهره‌برداری از تأسیسات و تجهیزات فنی تولید و پخش (۳۰۲۹۰)، برنامه هزینه‌های مربوط به بازنشستگان دولت (۳۰۴۷۹) و برنامه هزینه‌های مربوط به خانواده‌های شاهد و ایثارگر (۳۰۴۸۰).

با احتساب رقم واقعی اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای معادل ۱,۲۶۹ میلیارد ریال و احتساب مبلغ ۶,۰۶۷ میلیارد ریال برای اعتبارات هزینه‌ای جمع کل اعتبارات صداوسیما از منابع عمومی معادل ۷,۳۳۷ میلیارد ریال خواهد شد که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۸۹ از رشدی معادل ۱۰/۲۸ درصدی برخوردار است.

۲. شورای نظارت بر صداوسیما

جدول ۵. تصویر کلی از اعتبارات جاری و عمرانی شورای نظارت بر صداوسیما در لایحه سال ۱۳۹۰

(ارقام به میلیون ریال)

کد دستگاه	عنوان	هزینه‌ای	تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
بند «۱۴» ردیف ۱۰۱۰۰۰ (نهاد ریاست جمهوری)	شورای نظارت بر صداوسیما	۹۵۶۲	۲۸۶	۹۸۴۸

جدول ۶. مقایسه مجموع اعتبارات شورای نظارت بر صداوسیما در لایحه

سال ۱۳۹۰ و قانون بودجه سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیون ریال)

عنوان	جمع اعتبارات در قانون سال ۱۳۸۹	جمع اعتبارات در لایحه سال ۱۳۹۰	درصد رشد لایحه سال ۱۳۹۰ نسبت به قانون سال ۱۳۸۹
شورای نظارت بر صداوسیما	۸۵۶۰	۹۸۴۸	۱۵,۰۴

- نکته قابل توجه در خصوص بودجه عمومی شورای نظارت بر صداوسیما آن است که تا سال ۱۳۸۷ در لوایح بودجه دارای ردیف مستقل ۱۰۱۰۵۰ بود، لکن در دو سال اخیر اعتبارات آن ذیل نهاد ریاست جمهوری آمده است و لذا پیشنهاد می‌شود برای اعتبارات این دستگاه ردیف مستقل پیش‌بینی شود.

۳. سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران

جدول ۷. تصویر کلی اعتبارات سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	سال	هزینه‌ای	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	جمع
۲۸۲۵۰۰	قانون سال ۱۳۸۹	۱۹۷	۳۱	۲۲۸
۲۸۲۵۰۰	لایحه سال ۱۳۹۰	-	۳۵	۳۵

جدول ۸. مقایسه بودجه شرکت دولتی خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	سال	درآمد	کل هزینه	منابع عمومی دولت	
				جاری	عمرانی
۲۸۲۵۰۰	قانون سال ۱۳۸۹	۲۰	۲۱۷	۱۹۷	۳۱
۲۸۲۵۰۰	لایحه سال ۱۳۹۰	۲۴۷	۲۴۷	-	۳۵

مطابق پیوست شماره ۳ لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ که بودجه شرکت‌های دولتی گزارش شده است. لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران یک شرکت دولتی سودده درج شده است. در نتیجه، به جای اینکه مطابق رویه سنوات قبل کمکیان به آن در بودجه عمومی در جدول شماره ۷ به خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران درج گردد در جدول شماره ۹ که به ردیف‌های متفرقه اختصاص دارد در بند «۲۵» ردیف ۵۲۰۰۰۰ تحت عنوان کمکیان به شرکت‌های دولتی مبالغی در ستون هزینه‌ها پیش‌بینی شده است که کمکیان به سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در سرجمع بند «۲۵» در کنار «شرکت سهامی کانون پرورش کودکان و نوجوانان»، «سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی» و «سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان» مبلغی معادل ۶,۷۰۶,۷۸۰ میلیون ریال درج شده است که عیناً ایرادات مندرج برای صداوسیما و برای این دستگاه اجرایی وارد است طبق همان پیشنهاد، لازم است بودجه این دستگاه نیز اصلاح شود.

بخش دوم - بررسی برنامه‌های حوزه رسانه و ارتباطات جمعی

در بررسی برنامه‌ای حوزه رسانه و ارتباطات جمعی مجموع ۱۵ برنامه از فصل فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری در ردیف ۳۰۲۰۰ استخراج شده است که در این بخش سعی شده تصویری کلی از اعتبارات برنامه‌های رسانه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ و نسبت آن با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به شرح جداول این بخش ارائه شود.

از آنجایی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اعتبارات مربوط به برنامه‌های صداوسیما و سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران ذیل ردیف ۳۰۲۰۰ معادل صفر منظور شده است، که این مهم احتمال برداشت ناصواب در تحلیل برنامه‌های حوزه رسانه را به دنبال خواهد داشت، لذا برنامه‌های صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به تفکیک از برنامه‌های حوزه رسانه که سایر دستگاه‌ها اعتبارات آن را دریافت می‌کنند، در این بخش آمده است.

۱. برنامه‌های صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران

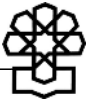
جدول ۹. تصویر کلی برنامه‌های رسانه و ارتباطات جمعی که صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران اعتبارات آن را دریافت کرده‌اند

(ارقام به میلیون ریال)

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ و مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹

لایحه سال ۱۳۹۰			قانون سال ۱۳۸۹						عنوان برنامه	شماره طبقه‌بندی	ردیف	
جمع کل			عمرانی	هزینه‌ای	جمع کل			عمرانی				هزینه‌ای
مجموع	ملی	استانی			مجموع	ملی	استانی					
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۱۱۰۰۰	۱۹۱۱۰۰۰	۰	۰	۱۹۱۱۰۰۰	برنامه پخش سیما	۳۰۲۲۵	۱
۰	۰	۰	۰	۰	۳۵۱۱۹۶	۳۵۱۱۹۶	۰	۰	۳۵۱۱۹۶	برنامه پخش صدا	۳۰۲۲۶	۲
۰	۰	۰	۰	۰	۱۲۱۱۸۱	۱۲۱۱۸۱	۰	۰	۱۲۱۱۸۱	برنامه تأمین برنامه‌های خارجی و داخلی	۳۰۲۲۸	۳
۱۰۷۳۶۸۲	۱۰۳۲۸۷۲	۴۰۸۱۰	۱۰۷۳۶۸۲	۰	۱۰۶۶۰۰۷	۱۰۵۸۷۸۷	۷۲۲۰	۱۰۶۶۰۰۷	۰	برنامه تأمین مراکز تولید و پخش رسانه‌های دیداری و شنیداری*	۳۰۲۳۰	۴
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۲۲۰۰۰	۱۹۲۲۰۰۰	۰	۰	۱۹۲۲۰۰۰	برنامه تولید سیما	۳۰۲۴۲	۵
۰	۰	۰	۰	۰	۳۳۰۵۹۰	۳۳۰۵۹۰	۰	۰	۳۳۰۵۹۰	برنامه تولید صدا	۳۰۲۴۳	۶
۰	۰	۰	۰	۰	۴۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰	۰	۰	۴۰۰۰۰۰	برنامه بهره‌برداری از تأسیسات و تجهیزات فنی تولید و پخش	۳۰۲۹۰	۷
۱۰۷۳۶۸۲	۱۰۳۲۸۷۲	۴۰۸۱۰	۱۰۷۳۶۸۲	۰	۶۱۰۱۹۷۴	۶۰۹۴۷۵۴	۷۲۲۰	۱۰۶۶۰۰۷	۵۰۳۵۹۶۷	جمع کل		

* در خصوص برنامه تأمین مراکز تولید و پخش رسانه‌های دیداری و شنیداری ردیف ۳۰۲۳۰، از سرجمع اعتبارات ملی، مبلغ ۹۹۷ میلیارد ریال آن به صداوسیما و مبلغ ۳۵ میلیارد ریال آن بابت انجام سه دسته فعالیت زیر برای سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی شده است: احداث ساختمان خبرگزاری (۳۰۲۳۰۰۰۸)، خرید یا احداث دفاتر نمایندگی خبر در خارج کشور (۳۰۲۳۰۰۰۹) و تعمیرات اساسی و خرید ساختمان (۳۰۲۳۰۰۱۰).

۲. برنامه‌های سایر دستگاه‌ها

جدول ۱۰. تصویر کلی و مقایسه‌ای برنامه‌های رسانه و ارتباطات جمعی که دستگاه‌های اجرایی بجز صداوسیما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

و قانون بودجه سال ۱۳۸۹ اعتبارات آن را دریافت کرده‌اند و میزان رشد هریک (ارقام به میلیون ریال)

درصد رشد لایحه سال ۱۳۹۰ به قانون سال ۱۳۸۹	لایحه سال ۱۳۹۰					قانون سال ۱۳۸۹					عنوان برنامه	شماره طبقه‌بندی	ردیف
	جمع کل			عمرانی	هزینه‌ای	جمع کل			عمرانی	هزینه‌ای			
	مجموع	ملی	استانی			مجموع	ملی	استانی					
۱۴/۸۵	۵۲۱۹۱۴	۸۴۹۸	۵۱۳۴۱۶	۵۱۳۴۱۶	۸۴۹۸	۴۵۴۴۲۹	۸۲۵۰	۴۴۶۱۷۹	۴۴۶۱۷۹	۸۲۵۰	برنامه رسانه‌های شنیداری و دیداری	۳۰۲۰۴	۱
-۱۹/۷۸	۱۶۵۰۰	۱۶۵۰۰	۰	۰	۱۶۵۰۰	۲۰۰۹۵۰	۲۰۰۹۵۰	۰	۰	۲۰۰۹۵۰	برنامه تولید و انتشار خبر	۳۰۲۲۱	۲
۳۵/۳۰	۱۶۴۸۰	۱۶۴۸۰	۰	۰	۱۶۴۸۰	۱۲۱۸۰	۱۲۱۸۰	۰	۰	۱۲۱۸۰	برنامه تولید خبر	۳۰۲۴۱	۳
۱۰۴/۳۴	۲۳۵۰۰۰	۲۳۵۰۰۰	۰	۰	۲۳۵۰۰۰	۱۱۵۰۰۰	۱۱۵۰۰۰	۰	۰	۱۱۵۰۰۰	برنامه حمایت از امور رفاهی و اجتماعی نویسندگان، هنرمندان و روزنامه‌نگاران	۳۰۲۴۹	۴
۱۹/۴۴	۷۰۰۴۴۰	۷۰۰۴۴۰	۰	۰	۷۰۰۴۴۰	۵۸۶۴۳۰	۵۸۶۴۳۰	۰	۰	۵۸۶۴۳۰	برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات	۳۰۲۵۵	۵
-۲۲/۹۰	۶۳۸۴۴	۶۳۸۴۴	۰	۰	۶۳۸۴۴	۸۳۹۰۰	۸۳۹۰۰	۰	۰	۸۳۹۰۰	برنامه هدایت تبلیغات و اطلاع‌رسانی	۳۰۲۷۲	۶
۱۱۰/۹۴	۲۲۱۴۸۷	۲۲۱۴۸۷	۰	۰	۲۲۱۴۸۷	۱۰۵۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	۰	۰	۱۰۵۰۰۰	برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال	۳۰۲۸۳	۷
۴۱/۵۱	۳۰۲۰۰	۳۰۲۰۰	۰	۰	۳۰۲۰۰	۲۱۳۴۰	۲۱۳۴۰	۰	۰	۲۱۳۴۰	برنامه توسعه فعالیت‌های قرآنی دانشجویان و خبررسانی قرآنی	۳۰۲۸۴	۸
۱۴/۳۵	۱۸۰۵۸۶۵	۱۲۹۲۴۴۹	۵۱۳۴۱۶	۵۱۳۴۱۶	۱۲۹۲۴۴۹	۱۵۷۹۲۲۹	۱۱۳۳۰۵۰	۴۴۶۱۷۹	۴۴۶۱۷۹	۱۱۳۳۰۵۰	جمع کل		

جدول ۱۱. دستگاه‌هایی که از برنامه‌های حوزه رسانه‌های جمعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اعتبار دریافت کرده‌اند در مقایسه با دستگاه‌هایی که

(ارقام به میلیون ریال)

در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ از اعتبارات این برنامه‌ها دریافت کرده‌اند

ردیف	شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	قانون سال ۱۳۸۹		لایحه سال ۱۳۹۰	
			نام دستگاه یا دستگاه‌ها	میزان اعتبار	نام دستگاه یا دستگاه‌ها	میزان اعتبار
۱	۳۰۲۰۴	برنامه رسانه‌های شنیداری و دیداری	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۸۲۵۰	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۸۴۹۸
			استانی	۴۴۶۱۷۹	استانی	۵۱۳۴۱۶
۲	۳۰۲۲۱	برنامه تولید و انتشار خبر	نهاد ریاست جمهوری	۵۰۰	نهاد ریاست جمهوری	۵۰۰
			جهاد دانشگاهی	۱۱۷۰۰	جهاد دانشگاهی	۱۶۰۰
			سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران	۱۸۸۷۵۰		
۳	۳۰۲۴۱	برنامه تولید خبر	نهاد ریاست جمهوری	۴۸۰	نهاد ریاست جمهوری	۴۸۰
			جهاد دانشگاهی	۱۱۷۰۰	جهاد دانشگاهی	۱۶۰۰۰
۴	۳۰۲۴۹	برنامه حمایت از امور رفاهی و اجتماعی نویسندگان، هنرمندان و روزنامه‌نگاران	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۱۵۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۲۳۵۰۰۰
۵	۳۰۲۵۵	برنامه حمایت و ارتقای مطبوعات	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۵۸۶۴۳۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۷۰۰۴۴۰
۶	۳۰۲۷۲	برنامه هدایت تبلیغات و اطلاع‌رسانی	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۲۶۳۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۲۶۷۰۰
			سازمان تبلیغات اسلامی	۵۷۶۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی	۳۷۱۴۴
۷	۳۰۲۸۳	برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۰۵۰۰۰	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۹۱۴۸۷
			جهاد دانشگاهی	۲۹۲۰۰	سازمان تبلیغات اسلامی	۳۰۰۰۰
۸	۳۰۲۸۴	برنامه توسعه فعالیت‌های قرآنی دانشجویان و خبررسانی قرآنی	جهاد دانشگاهی	۲۱۳۴۰	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۱۰۰۰

تحلیل برنامه‌های حوزه رسانه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰

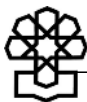
۱. در تحلیل اعتبارات برنامه‌های حوزه رسانه یادآوری یک نکته حائز اهمیت است، از آنجایی که مقایسه اعتبار برنامه‌های این حوزه نسبت به اعتبارات فصل فرهنگ و هنر، رسانه جمعی و گردشگری در بودجه سال ۱۳۹۰ تصویر روشنی را به دست نخواهد داد، لذا از این قسم تحلیل اجتناب شده است. دلیل این امر آن است که همه‌ساله اعتبارات صداوسیما در قالب جدول شماره ۷ منظور می‌گردد و این مبالغ برای اجرای برنامه‌هایی که اعتبار آنها در فصل فرهنگ و هنر، رسانه جمعی و گردشگری پیش‌بینی شده بود تأمین و تخصیص می‌یافت، لکن در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ اعتبارات این بخش از سازمان در جزء ۲۵ ردیف ۵۲۰۰۰۰ جدول شماره ۹ اعتبارات ردیف‌های متفرقه با تجمیع اعتبارات کانون پرورش فکری کودکان، خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران و سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان قرار گرفته است و اعتبارات مربوط به برنامه‌های صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران معادل صفر منظور شده است که این مهم احتمال برداشت ناصواب در تحلیل برنامه‌های حوزه رسانه را به دنبال خواهد داشت.

۲. برنامه تولید و انتشار خبر، ردیف ۳۰۲۲۱ به دلیل حذف اعتبارات جاری سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران از محل این برنامه و برنامه هدایت تبلیغات و اطلاع‌رسانی، ردیف ۳۰۲۷۲ به دلیل کاهش اعتبار سازمان تبلیغات از محل مربوط به این فعالیت، برنامه‌هایی هستند که اعتبارات آنها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ترتیب با رشد منفی ۹۱/۷۸- و ۲۳/۹۰- مواجه است.

۳. برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال، ردیف ۳۰۲۸۳ و برنامه توسعه فعالیت‌های قرآنی دانشجویان و خبررسانی قرآنی، ردیف ۳۰۲۸۴ برنامه‌هایی هستند که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۸۹ به ترتیب سازمان تبلیغات اسلامی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به دستگاه دریافت‌کننده از محل اعتبار آنها افزوده شده است.

درخصوص برنامه ۳۰۲۸۳ این توضیح لازم است که از سال ۱۳۸۱ برای اولین بار از محل اعتبارات قانون بودجه سال ۱۳۸۱ کل کشور، در قالب طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای «توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای» اعتباری به مبلغ پانزده میلیارد ریال به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تخصیص داده شد، سپس در سال‌های بعد اعتبار یاد شده در قالب طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای «گسترش فناوری اطلاعات در بخش فرهنگ» که سپس به «گسترش فناوری اطلاعات در فرهنگ و هنر» اصلاح گردید به این وزارتخانه اختصاص یافت.

در قانون بودجه سال ۱۳۸۵ با پیش‌بینی فعالیتی تحت عنوان «توسعه کاربری فناوری ارتباطات و اطلاعات در حوزه فرهنگ» ذیل برنامه «مطالعات و پژوهش‌های راهبردی فرهنگی - دینی» به

شماره ۳۰۲۶۹، اعتبار مشخصی در بودجه هزینه‌ای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال پیش‌بینی گردید، سپس از سال ۱۳۸۶ با گنجانیدن برنامه جدیدی با عنوان «هدایت و نظارت بر محتوای نرم‌افزارها، سایت‌های اینترنتی و بازی‌های رایانه‌ای» که در سال‌های بعد به «ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» اصلاح گردید در قوانین بودجه سنواتی، اعتباری هزینه‌ای بالغ بر ۷ میلیارد ریال نیز بدین منظور در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار گرفته است که مبلغ آن به تدریج افزایش یافته و در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور معادل ۱۰۵ میلیارد ریال پیش‌بینی شده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ ردیف ۳۰۲۸۳ با عنوان «برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» با رشد ۱۱۱ درصدی بیشترین درصد رشد در میان برنامه‌های حوزه رسانه را به خود اختصاص داده است. که در مجموع اعتبار این فعالیت معادل ۲۲۱ میلیارد ریال است. این مهم به درستی مطابق بند «۵» سیاست‌های کلی برنامه پنجم در بخش فرهنگ (استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی برای تحقق اهداف فرهنگی نظام) و نیز بند «ج» ماده (۳) قانون برنامه پنجم (توسعه تولیدات و فعالیت‌های رسانه‌ای، فرهنگی و هنری دیجیتال و نرم‌افزارهای چندرسانه‌ای و نیز حضور فعال و تأثیرگذار در فضای مجازی) و همچنین بند «ب» ماده (۱۰) قانون برنامه پنجم (ارتقای آگاهی، دانش و مهارت همگانی تقویت رسانه‌های ماهواره‌ای و اینترنتی همسو و مقابله با رسانه‌های معارض خارجی) می‌باشد، لکن اتفاقی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ افتاده آن است که سازمان تبلیغات اسلامی به عنوان دریافت‌کننده از محل اعتبارات این برنامه به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزوده شده و مبلغی معادل ۳ میلیارد تومان به این دستگاه اختصاص یافته است که این امر امکان مدیریت و نظارت متمرکز بر منابع مالی اجرای این برنامه را کاهش می‌دهد.

۴. سهم مجموع اعتبارات برنامه‌های حوزه رسانه‌ها و ارتباطات جمعی در لایحه بودجه ۱۳۹۰ به استثنای صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران که در برنامه‌های ذیل فصل صفر منظور شده‌اند، ۶/۶۱ درصد از مجموع اعتبارات برنامه‌های فصل فرهنگ و هنر، رسانه‌های جمعی و گردشگری است.

۵. میزان رشد مجموع اعتبارات برنامه‌های حوزه رسانه و ارتباطات جمعی - به استثنای برنامه‌های صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران - در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به برنامه‌های مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۸۹، معادل ۱۴/۳۵ درصد است.

۶. میزان رشد اعتبارات عمرانی برنامه‌های حوزه رسانه‌ها و ارتباطات جمعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به برنامه مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۸۹ معادل ۱۵/۰۶ درصد است که تماماً در بودجه استانی دیده شده و رقمی معادل ۵۲ میلیارد تومان می‌باشد. این در حالی است که این نسبت

در اعتبارات جاری برنامه‌های رسانه‌ها و ارتباطات جمعی ۱۴/۰۶ درصد است که تماماً به صورت ملی پیش‌بینی شده است. به این ترتیب رشد اعتبارات عمرانی نسبت به اعتبارات جاری بیشتر است. این امر با توجه به اینکه صد درصد اعتبارات عمرانی، استانی است بیانگر آن است که توسعه زیرساخت‌های حوزه رسانه به خصوص در استان‌ها مورد توجه ویژه قرار گرفته است.

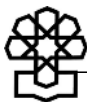
۷. بیشترین میزان رشد اعتبار برنامه‌های حوزه رسانه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ نسبت به قانون سال ۱۳۸۹ به ترتیب به برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال (۱۱۱ درصد)، برنامه حمایت از امور رفاهی و اجتماعی نویسندگان، هنرمند و روزنامه‌نگاران (۱۰۴/۵ درصد) و برنامه توسعه فعالیت‌های قرآنی دانشجویان و خبررسانی قرآنی (۴۱/۵ درصد) اختصاص یافته است.

۸. از مجموع رقم ۵۲ میلیارد تومانی اعتبار برنامه رسانه‌های شنیداری و دیداری ردیف ۳۰۲۰۴ مبلغ ۸۵۰ میلیون آن به وزارت اقتصاد و دارایی و مبلغ ۵۱ میلیارد آن به صورت استانی منظور شده که از چند منظر قابل تأمل است:

۸-۱. یکی از مهمترین کارکرد بودجه ارزیابی عملکرد و نظارت بر نحوه صحیح مصرف منابع عمومی است و لازمه آن رعایت اصل ضروری شفافیت و انضباط در بودجه‌نویسی است که با رویه کنونی پیش‌بینی شده درخصوص برنامه رسانه‌های شنیداری و دیداری و استانی دیدن این اعتبارات و فقدان دستگاه مشخص برای استفاده از این اعتبارات سازگار نیست و ارزیابی عملکرد مخدوش می‌باشد.

۸-۲. اینکه کدام دستگاه از اعتبارات یک برنامه استفاده می‌کند و براساس چه مقرراتی مجاز به استفاده از این اعتبارات می‌باشند موضوع دیگری است که جز اصول بودجه‌نویسی می‌باشد و درخصوص استفاده وزارت اقتصاد و دارایی از برنامه رسانه‌های شنیداری دیداری مطرح است.

۹. درخصوص برنامه «هدایت تبلیغات و اطلاع‌رسانی» ردیف ۳۰۲۷۲ علی‌رغم اینکه کاهش اعتبار سازمان تبلیغات از محل اعتبارات این برنامه موجب کاهش ۲۴ درصدی اعتبارات این برنامه شده است. لکن در اعتبارات ردیف‌های متفرقه ردیف ۵۵۰۰۰۰ جزء «۷۷» اعتبار جدیدی تحت عنوان «کمک به امور تبلیغی و اطلاع‌رسانی» معادل ۶ میلیارد تومان که به تفکیک ۳ میلیارد برای امور جاری این فعالیت و ۳ میلیارد برای امور عمرانی این فعالیت پیش‌بینی شده است که دستگاه مجری این برنامه مشخص نیست.

پیشنهادها

۱. از آنجایی که مطابق ماده (۲) قانون مدیریت خدمات کشوری، صداوسیما در حکم مؤسسه دولتی می‌باشد. لذا در لوایح بودجه نیز از قالب شرکت دولتی (سودده یا زیان‌ده) خارج شده و اعتبارات آن مانند سایر مؤسسات دولتی در جدول شماره ۷ در لوایح بودجه درج گردد.

۲. با توجه به چارچوب و ضوابطی که آیین‌نامه ساماندهی توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال^۱ برای اعمال حمایت از تولید و انتشار محتوای دیجیتال و رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال در کشور وضع کرده و وظایفی که در این خصوص به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی محول نموده است، ضروری است اعتباراتی که برای این امر در بودجه کلیه دستگاه‌های اجرایی کشور پیش‌بینی شده است، در قالب ردیف مستقل واحد در قوانین بودجه سنواتی درج شود تا امکان نظارت بر اعمال ضوابط مورد اشاره و اطمینان از اثربخشی حمایت‌های اعمال شده حاصل گردد. پیشنهاد دیگر آن است که مبلغ ۳۰ میلیارد ریال که از محل اعتبار این برنامه برای سازمان تبلیغات اسلامی پیش‌بینی شده است بابت طرح دیگری تخصیص یابد تا متولی اجرای این برنامه یک دستگاه باشد و نظارت و مدیریت این طرح با کارآمدی بیشتری صورت گیرد.

۳. با توجه به ماده (۲) قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که مسئولیت اجرایی سیاست‌های رسمی نظام جمهوری اسلامی ایران در زمینه فرهنگ عمومی متوجه این وزارتخانه است و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ظرفیت اجرایی لازم جهت انجام این برنامه را در سطح استان‌ها دارد پیشنهاد می‌شود اعتبارات استانی این برنامه که معادل ۵۱۳۴۱۶ میلیون ریال است به صورت ملی در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار گیرد تا از طریق این وزارتخانه اعتبارات لازم به دستگاه‌های مربوط تخصیص یابد و از این رهگذر امکان نظارت بیشتر برای مجلس شورای اسلامی و دیگر دستگاه‌های نظارتی فراهم شود.

این شیوه تنظیم اعتبارات در بعد ملی نظارت‌پذیرتر است و چنانچه میان دستگاه‌های متولی تقسیم شود به مصلحت می‌باشد. صرف‌نظر از ارتباط موضوعی سازمان صداوسیما با برنامه رسانه‌های دیداری و شنیداری که به صورت مستقل از آن سازمان دیده شده، برنامه مذکور در بین دستگاه‌های فرهنگی غیر از صداوسیما بیشترین ارتباط موضوعی را با اهداف و مأموریت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارد. لذا این پیشنهاد از این حیث خالی از فایده نخواهد بود.

۴. در خصوص اعتبارات شورای نظارت پیشنهاد می‌شود ردیف مستقل پیش‌بینی شود چنان‌که تا سال ۱۳۸۷ در لوایح بودجه ردیف مستقل ۱۰۱۰۵۰ به این دستگاه اختصاص داشت.

۱. آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۲۴۱۲/ت/۱۳۸۵هـ.خ مورخ ۱۳۸۹/۸/۳ هیئت محترم وزیران است.

منابع و مأخذ

۱. قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱.
۲. سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه پنجم توسعه.
۳. قانون بودجه سال ۱۳۸۹.
۴. قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۶/۸.
۵. قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، ۱۳۸۶/۱۱/۸.
۶. قانون اهداف و وظایف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب ۱۳۶۵/۱۲/۱۲.

شماره مسلسل: ۱۰۶۸۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور ۸. رسانه‌ها

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه هنر و رسانه)

تهیه و تدوین: سیدعلی محسنیان

ناظران علمی: مهدی ادیبان، وحید یامین‌پور، علی چشمی

متقاضی: کمیسیون فرهنگی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۸۹/۱۲/۹